

ABZ Nieuws

ABZ Diervoeding, Jaargang 6 | Nummer 6 | december 2018



ABZ Diervoeding, het alternatief in biologisch

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG 7

Voorkom schadelijke gevolgen van 'leaky gut'

RUNDVEE / PAG 4

Hoe goed benut u uw opstartkapitaal?!

VARKENS / PAG 10

Technologie is de toekomst voor ouderdierbedrijven volgens Rick van Emous

PLUIMVEE / PAG 12

Van de directie	2	RMV in Hardenberg en Gorinchem geslaagd	15
Grondstoffenmarkt	3	Boeren is topsport	16
Voorkom schadelijke gevolgen van 'leaky gut'	4	Kerstpuzzel 2018	18
Is uw kalveropfok winterklaar?	6	Tijdig bestellen voor de feestdagen	19
ABZ Diervoeding, het alternatief in biologisch	7	Even voorstellen	19
Hoe goed benut u uw opstartkapitaal?!	10	Agenda	19
Technologie is de toekomst voor ouderdierbedrijven	12	Colofon'	19
in Nederland volgesn Rick van Emous	12	Kleurwedstrijd	(zie bijlage)
Onbehandelde hennen houden; een leerproces!	14		

Van de directie

Kringlooplandbouw is het toverwoord voor 2019

"De Nederlandse land- en tuinbouw en visserij is wereldwijd toonaangevend. Het is de ambitie van het kabinet deze positie te behouden, ook over 50 jaar." Met deze zin start het nieuwsbericht waarin minister Schouten de omslag naar kringlooplandbouw heeft ingezet. Een ambitie die wij als ABZ Diervoeding namens onze veehouders van harte kunnen onderschrijven. Onder onze veehouders bemerken we dat er veelal draagvlak is om de bedrijven aan te passen, maar dat er vooral onduidelijkheid is over wat dan kringlooplandbouw is en hoe het bedrijf aangepast moet worden.

"Kringlooplandbouw, dat is het toverwoord" werd in de agrarische media geschreven. Wellicht is dat voor dit moment ook wel een toepasselijke uitdrukking. Bij toveren weten we niet wat ons te wachten staat en hoe het tot stand is gekomen. Voor kinderen een leuke ervaring, voor volwassen veehouders een moeilijke puzzel. Gemakkelijker wordt het ondernemen er niet van. De realiteit van vandaag is dat er bij het aanpassen van de bedrijfsvoering financiering benodigd is en banken (terecht) vooral kijken naar het financiële perspectief. Schaalvergroting en verbeteren van de efficiency blijft vaak toch de manier om een verdienmodel voor de individuele veehouder in stand te houden. Als we het houden van dieren en produceren van voedsel vanuit mondiaal perspectief bekijken, zijn schaalvergroting en efficiency de enige manier om de groeiende wereldbevolking in de toekomst van voedsel te blijven voorzien.

De Nederlandse veehouderij verwerkt een zeer groot aandeel co-producten uit de voedingsmiddelenindustrie. Hierdoor wordt er door het houden van dieren en het omzetten van deze co-producten in hoogwaardig vlees, melk en eieren een hele grote stap gezet in de kringloopgedachte. Iets waar we trots op mogen zijn en ook zeker een fundament onder de Nederlandse veehouderij is. De Nederlandse diervoederindustrie draagt hier met haar kennis en ervaring volop aan bij. Vanuit de gehele wereld wordt gekeken hoe efficiënt de Nederlandse veehouderij met haar natuurlijke bronnen omgaat. Wij zijn een voorbeeld voor de gehele wereld schreef een journalist van het magazine National Geographic.

Steeds beter weten wij de dierlijke mest op waarde in te schatten en met slimme technologie en logistiek in te zetten voor het behoud van de bodem in de plantaardige sectoren in Nederland en de omliggende landen. We hopen dat de komende jaren de nodige doorbraken in technologische ontwikkelingen en wet- en regelgeving hier ons verder in gaan helpen. ABZ Diervoeding ondersteunt diverse initiatieven op het gebied van mestverwerking door deel te nemen in het MestInvesteringsFonds.

Het imago van de individuele Nederlandse veehouder is uitstekend bij de burger. Echter tegen de veehouderij als sector wordt genuanceerd aangekeken. De uitdaging voor de Nederlandse veehouderij is om het positieve beeld wat een individuele veehouder heeft om te zetten in iets wat voor de gehele veehouderijsector geldt.

Wij zijn er trots op dat wij ruim 1.700 Nederlandse veehouders mogen ondersteunen in het omzetten van co-producten in melk, vlees en eieren en daarmee kringlooplandbouw geen toverwoord is, maar realiteit.

Tot besluit

Tot besluit wensen wij u namens Raad van Commissarissen en medewerkers goede kerstdagen en een voorspoedig en vooral gezond 2019 toe en bedanken u voor het vertrouwen in uw coöperatie.

Marcel Roordink, algemeen directeur



Grondstoffenmarkt

Stabiele graan- en sojamarkten. Bijproducten komen wat terug in prijs, ruwe olie laat een zeer grote prijsval zien. De focus ligt momenteel op de logistiek, welke moeizaam is met de lage waterstanden en de feestdagen voor de deur.



Laagwater

De waterstand in de Rijn heeft afgelopen tijd zijn laagste punt ooit bereikt. De te lage waterstanden duren inmiddels al een half jaar. Dit zorgt ervoor dat transport over water vanuit met name Duitsland uiterst summier is. Wat er is, gaat tegen zeer hoge kosten. Transportkosten per vrachtauto lopen hierdoor ook op.

Granen

Granen zijn afgelopen tijd zeer stabiel geweest in prijs. Maïs ligt daarbij qua prijs fors onder de relatief dure tarwe en gerst. Dit komt vooral door een recordoogst in Oekraïne. Waar in 2017 nog 24,1 miljoen ton maïs werd geoogst, staat de laatste prognose voor de Oekraïense oogst inmiddels op 34,8 miljoen ton. Dit fors grotere aanbod vindt vooral zijn weg in West-Europa. Met een matige Noordwest-Europese maïsoogst en grote verbruiken door de relatief lage prijs is de importbehoefte dan ook zeer groot. Voorsnog lijkt het aanbod ruim voldoende. Door het stijgend verbruik, blijft er vraag aan de voorkant, waardoor de beschikbaarheid tijdelijk krap kan zijn.

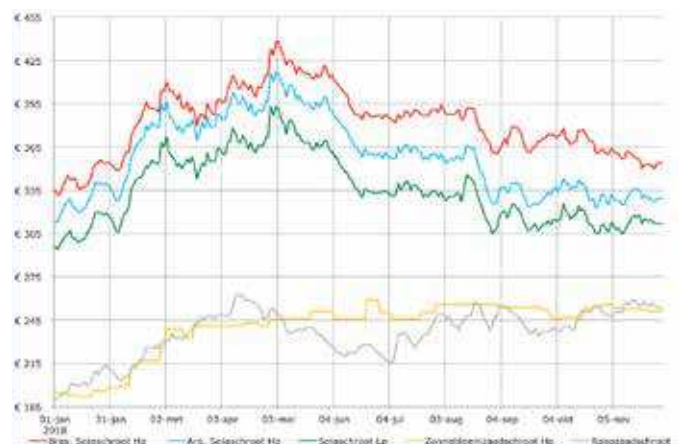
Eiwitten

De grote sojabonenoogst in de USA is inmiddels bekend. Brazilië heeft onder goede omstandigheden al vroeg in het seizoen een duidelijk groter areaal sojabonen ingezaaid en de groeiomstandigheden zijn goed. Er wordt een vroege, grote oogst in Brazilië verwacht. Daarnaast importeert China duidelijk minder soja. Dit alles betekent een fundamenteel erg ruime wereldwijde sojabalans en dus is de verwachting dat de prijzen richting komende zomer nog verder kunnen dalen. De wintermaanden januari-maart zouden in Nederland voor sojaschroot fysiek nog krap kunnen worden, doordat import vanuit Zuid-Amerika op het moment van schrijven niet heel hoog is. Raapschroot is aan de voorkant krap en duur door zowel de matige oogsten alsook de laagwaterproblematiek.

Bijproducten

De bietenpulpmarkt blijft krap. De suikerbietenogst was erg matig te noemen, de vraag vanuit de melkveehouderij is structureel behoorlijk groot en laagwater zorgt voor hoge

logistieke kosten. Prijzen zijn afgelopen tijd verder opgelopen. De markt van tarwegries en tarwegluten is toch weer wat gedaald nadat ze eind oktober een zeer hoge piek (tegen de tarweprijs aan) hebben laten zien. Deze hoge prijzen zorgden voor minder vraag. De vermaling van tarwe voor bloem was afgelopen tijd wat groter vanwege de kerstvraag, wat enig aanboddruk geeft. Fundamenteel is de tarwegriesmarkt niet ruim. Door een tegenvallende bloemexport liggen prijzen nog steeds op een stevig niveau. Ook sojahullen hebben na een piek begin oktober een daling in prijzen laten zien, vooral door tegenvallende vraag. Aanbod is gedurende de winter nog steeds niet ruim en prijzen liggen dan ook op een fors niveau. Palmpitschilfers zijn zeer hard onderuit gegaan. Het aanbod vanuit Indonesië/Maleisië is groter en de vraag vanuit Nieuw-Zeeland valt tegen. Het is daar nu voorjaar en het weer is uitstekend waardoor het gras erg goed groeit. Hierdoor is er fors meer aanbod voor Europa beschikbaar wat druk zet op de prijzen. Wel zijn palmpitschilfers in verhouding tot andere grondstoffen aantrekkelijk geprijsd.



Grafiek 1: Dagprijontwikkeling eiwitmarkt 2018

Wouter Hazeleger, inkoper
06 5244 7443 ■ w.hazeleger@abzdiervoeding.nl



Voorkom schadelijke gevolgen van 'leaky gut'

In de media wordt de laatste jaren veel gesproken over 'leaky gut' ofwel 'lekkende darm'. Graag willen we u meer inzicht geven in het fenomeen lekkende darm en hoe de voedingsaanpak van ABZ Diervoeding hier een antwoord op heeft.



Tight junctions

De darmwand van de dunne en dikke darm bestaat uit een enkele, dunne laag cellen die de voeding in de darm scheiden van bloedvaten. Dit is anders dan in de penswand. De penswand beschikt over meerdere lagen cellen die het pensepitheel vormen. Voedingsstoffen worden door deze darmcellen opgenomen en afgegeven aan de bloedstroom. Ook zijn er bepaalde voedingsstoffen en vocht wat door kanaaltjes tussen de darmcellen doorgelaten wordt naar het bloed. In de darmcellen zitten speciale eiwitten die als spiertjes werken om deze kanaaltjes te reguleren. Deze spiertjes noemt men de 'tight junctions'. Wanneer de tight junctions hun functie verliezen, laten ze niet de nuttige stoffen door, maar is er een toename van passage van ongewenste stoffen. Dit zijn niet alleen voedingsstoffen, maar ook bacteriën en gifstoffen die verder in het lichaam ontstekingsreacties kunnen veroorzaken. Wanneer in een deel van de darm de tight junctions hun functie verliezen, spreken we van een lekkende darm.

"Een ADL van minimaal 21 in het basisrantsoen"

Wanneer gaat de darm lekken?

Het ontstaan van de lekkende darm kan meerdere oorzaken hebben. De tight junctions kunnen verzwakken door een tekort aan mineralen als zink, antioxidanten of overmatige stress. Ook kunnen ze hun functie verliezen door toxische stoffen of verzuring van de darminhoud. Verstoringen in de pensfermentatie en overaanbod aan nutriënten op darmniveau kunnen de microbiële balans in de darmen verstoren en tot verzuring van de darminhoud leiden.

Rol van zetmeel

Een overmaat aan nutriënten in de dikke darm kan ontstaan door onregelmatig voeraanbod of matige fermentatie in de pens, maar ook doordat er teveel bestendige koolhydraten gevoerd worden. Onlangs hebben we door middel van een praktijkproef nog vastgesteld dat een plotselinge verhoging van het aandeel bestendig zetmeel in het rantsoen door toevoeging van 1 kg maïsmeel kan leiden tot een pH verlaging van 7,4 naar 6,4 in de dikke darm. Dit was ook zichtbaar in duidelijk dunnere mest, zonder dat er sprake was van pensverzuring. Herhaling van deze proef met gewalste maïs versterkte dit effect nog eens. Dit onderstreept het belang van een goede bewerking van maïsmeel, zodat het op de juiste plaats in het dier verteerd wordt. Dit komt de benutting ten goede, maar ook de darmgezondheid.

Gevolgen

Een lekkende darm is niet iets wat direct aan de buitenkant te zien is. Wel kan het desastreuze gevolgen hebben. Wanneer ongewenste stoffen in de bloedbaan komen, geeft dit een ontstekingsreactie. Ontstekingsreacties kosten het dier veel energie en eiwit, wat daardoor niet meer beschikbaar is voor de melkproductie. Ook zet een lekkende darm de deur open voor diverse schadelijke bacteriën en toxinen die zich via de bloedbaan door het dier kunnen verspreiden en elders in het lichaam schade kunnen aanrichten. Dit kan leverschade, klauwaandoeningen en vruchtbaarheidsproblemen tot gevolg hebben. Ook kan de verminderde weerstand de koe vatbaarder maken voor secundaire infecties die van buiten de koe komen, bijvoorbeeld uierinfecties.

Maatregelen

Het fenomeen lekkende darm of de populaire Engelse term leaky gut wordt door veel bedrijven aangegrepen om allerlei additieven te verkopen die de weerstand en darmgezondheid verhogen. Veel van deze producten zijn gebaseerd op betaglukanen uit gisten of delen van gisten om het immuunsysteem beter te laten reageren en de samenstelling van bacteriën in de darmen in de gewenste richting te sturen. Het is wetenschappelijk vastgesteld dat de koe hier baat bij kan hebben, zowel preventief of om het herstel te bevorderen. Maar het belangrijkste is om ervoor te zorgen dat het evenwicht in de darmen niet verstoord raakt.

Voer op Actiefnormen

Een goede darmgezondheid begint bij het goed voeren van de pens. Als de pens goed in balans gevoerd wordt en 24 uur per dag gevuld is (pensvulling >3), is het aanbod aan nutriënten in de darm constant. De zetmeelvoorziening moet constant zijn en verteerd worden in de pens of de dunne darm. Met diverse bronnen of bewerkingsmogelijkheden is de zetmeelvertering via mengvoer goed te sturen. Pas op met maïskuilen met een hoge zetmeelbestendigheid (>30%). Deze tot de jaarwisseling beperkt voeren of dicht laten. Dat vezels belangrijk zijn voor het

goed functioneren van de pens mag inmiddels duidelijk zijn, maar ook voor de darmen zijn vezels erg belangrijk. Niet alleen voor de peristaltiek van de darmen, maar ook voor de balans tussen goede en slechte bacteriën in de darm zijn functionele vezels noodzakelijk. Onverteerbare vezels vormen de aanhechtingsplek voor bacteriën en 'vegen' de darmwand schoon. In het basisrantsoen is 21 gram ADL per kg droge stof onderdeel van de Actief-normen om met de juiste grondstofkeuze hierin te voorzien. Niet in de laatste plaats helpt koecomfort om de darmen gezond te houden. Stress maakt de darmen gevoeliger om te gaan lekken. Koecomfort, rust, reinheid en regelmaat maken het mogelijk om de koe harder te voeren met behoud van een goede darmgezondheid en daarmee een hoge voerefficiëntie.

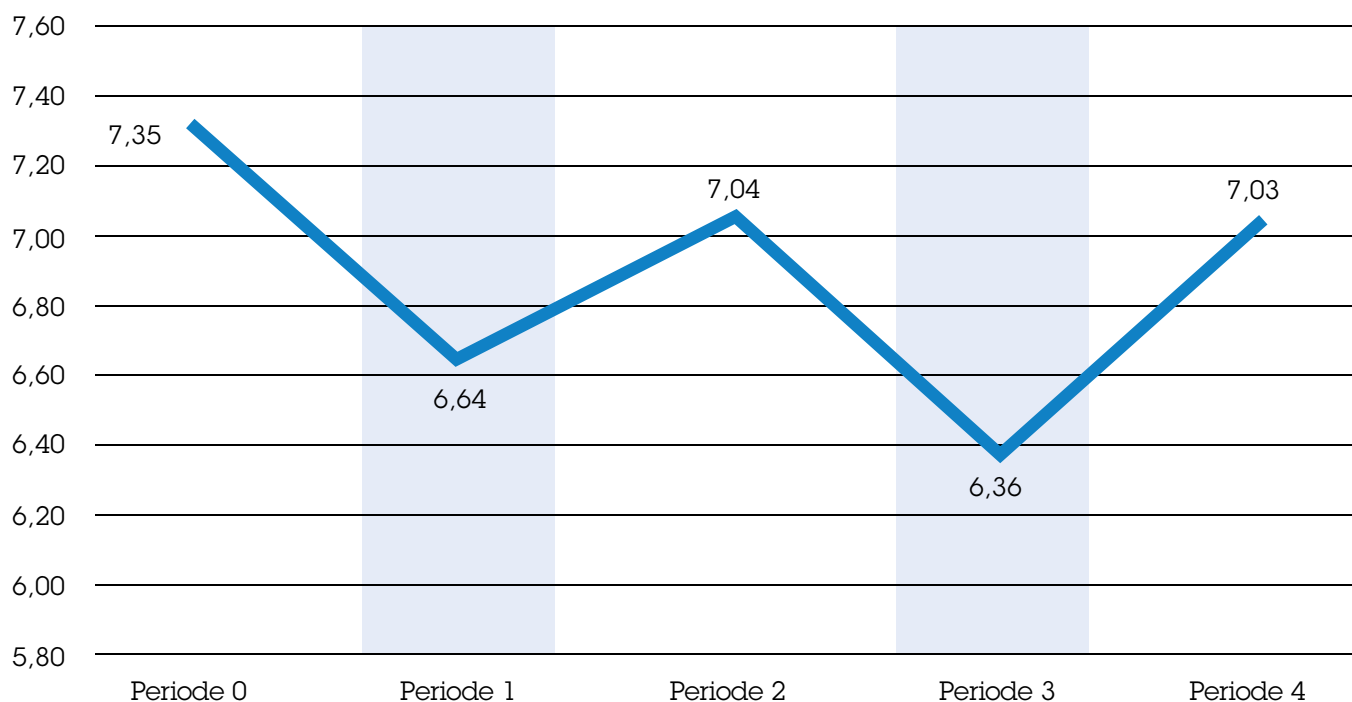
Graag helpen wij u om met zowel het rantsoen als het management uw koeien gezond te houden en veel melk te laten produceren.

Jan Rozeboom, nutritionist

033 422 1517 • j.rozeboom@abzdiervoeding.nl



Effect overmaat bestendig zetmeel op pH dikke darm inhoud



Proefperiode 0: 7 dagen controlerantsoen

Proefperiode 1: 3 dagen controlerantsoen + 1 kg maïsmeel

Proefperiode 2: 7 dagen controlerantsoen

Proefperiode 3: 3 dagen controlerantsoen + 1 kg gewalste maïs

Proefperiode 4: 7 dagen controlerantsoen



Is uw kalveropfok winterklaar?

Op veel bedrijven worden in deze tijd veel kalveren geboren. Deze kalveren verdienen in koude weersomstandigheden extra aandacht. De kunst is om de groei van de kalveren op peil te houden bij een staltemperatuur van minder dan 10 graden.

Wanneer uw kalveropfok winterklaar is, kan het kalf haar energie goed gebruiken als afweer tegen ziekten en voor groei. Hieronder vindt u enkele aandachtspunten om u te helpen met de beste zorg voor uw kalveren.

- Voer uw droogstaande koeien en hoogdrachtige pinken 150 gram Vital Dry Extra, zodat de moederkoe genoeg heeft voor een goede ontwikkeling van de dracht en een 1e biestgift met voldoende elementen die van levensbelang zijn voor het pasgeboren kalf.
- Check de 1e biest met de Refractometer. Streef naar een Brix-waarde van meer dan 25%. Deze biest heeft een hoge kwaliteit.
- Verhoog eventueel de concentratie van de kunstmelk naar 150 gram per liter, zodat de voorziening van nutriënten stijgt. Zie tabel 1 "Hoeveelheid Juniormelk en water per concentratie".
- Zorg voor een goede drinktemperatuur van de biest en de melk die overeenkomt met de lichaamstemperatuur van het kalf. De optimale drinktemperatuur is 40 graden. Vraag uw rundveespecialist om een speciale temperatuurmeter hiervoor.
- Zorg voor diep ingestrooide kalverhokken met bij voorkeur stro. Dit jaar is het absorberend vermogen van het stro wat minder. Controleer met de 'knieproef' of kalveren echt droog kunnen liggen en zodoende geen warmte kwijtraken aan de bedding.
- Hoe sneller de opname van ruw- en krachtvoer op gang komt, hoe beter het kalf zichzelf kan warmhouden door haar interne warmteproductie. Begin daarom altijd met het aanbieden van dagelijks verse Juniormuesli als starter van de pensontwikkeling.
- Het gebruik van kalverdekjes is enorm populair geworden. Voor in koude huisvesting (grote en open ruimtes) blijkt in de prak-

tijk het nut van een kalverdekje. En minder glanzend en open haarkleed is een teken dat het kalf teveel energie kwijtraakt en is de aankoop van kalverdekjes aan te raden.

- Zodra het kalfje na geboorte droog is, kan het kalverdekje op. Laat het dekje 4 – 5 weken op en reinig het dekje dan met stoomcleaner of wasmachine.

Tabel 1 Hoeveelheid Juniormelk poeders en water per concentratie

Totaal liters melk	125 g/liter melk		150 g/liter melk	
	Junior-melk	Water	Junior-melk	Water
2	250 g	1,8	300 g	1,8
4	500 g	3,6	600 g	3,6
8	1,00 kg	7,3	1,2 kg	7,3
10	1,25 kg	9,1	1,5 kg	8,9
20	2,50 kg	18,1	3,0 kg	17,8
30	3,75 kg	27,2	4,5 kg	26,6
40	5,00 kg	36,3	6,0 kg	35,5
50	6,25 kg	45,3	7,5 kg	44,4
60	7,50 kg	54,4	9,0 kg	53,3

Marian van Middelkaar, specialist rundveehouderij
06 2280 9065 ■ m.middelkaar@abzdiervoeding.nl





ABZ Diervoeding, het alternatief in biologisch

ABZ Diervoeding en De Eendracht werken al bijna 20 jaar samen op het gebied van de productie van biologische voeders. Sinds september 2015 worden onze biologische voeders geproduceerd bij de Naturmühle Vechteland in Hoogstede, net over de Duitse grens. Naturmühle Vechteland is een nieuwe productielocatie, gespecialiseerd in biologische pluimvee-, varkens- en herkauwvoerders en is ontstaan uit een samenwerking tussen coöp. De Eendracht en twee Duitse partners: "Raiffeissen Ems-Vechte en Vechteland Agrarhandel". De productie vindt daar plaats volledig volgens onze specificaties.

Grondstoffen schonen en bewerken

Kwalitatief hoogwaardig voer maken begint bij de inname van de grondstoffen. Daarom worden de grondstoffen voordat ze de fabriek in gaan geschoond en door middel van zeven en magneten ontdaan van verontreinigingen. Bij biologische grondstoffen is dit van groot belang, omdat er meer onkruiden en verontreinigen op het land staan. Uit de granen haalt een granenreiniger zeker een halve tot twee procent kaf en verontreinigingen. Dit verlaagt de hoeveelheid mycotoxinen in de grondstoffen aanzienlijk.



De grondstoffen worden aangevoerd per as en worden gelost in de stortput. Vanuit de stortput worden ze getransporteerd naar een separate silo, van waaruit de keuze wordt gemaakt welke verschijningsvorm de grondstof moet hebben. Deze kan gewalst, gemalen of geplet worden. De verschijningsmogelijkheden van het eindproduct zijn daarom zeer ruim.

Productieproces en verlading

De Naturmühle onderscheidt zich in een voortreffelijke structuur. De walsenstoel, een volledig geautomatiseerde Kahl, dubbele walsenstoel, met voor-afzeving, magneet en hygiëniseerder, zorgen voor een goede structuur van de legvoeders. Een homogene en scherpe structuur zorgt voor een optimale darm- en levergezondheid, een goede vertering en verkleint selectieve opname door uw leghennen.

In het productieproces van varkensvoeders wordt onder andere gebruik gemaakt van een frequentie geregelde hamermolen voor een uitgekende maalfijnheid. Elke grondstof wordt afzonderlijk gemalen. Dit zorgt voor een optimale darmgezondheid en een goede vertering bij uw varkens. De perserij is uitgevoerd met een dubbele pers en een tegenstroomkoeler met tussenbodem. Hiermee worden onze biologische herkauwer- en varkensbrokken en -korrels geperst. De keuze uit meerdere matrijzen zorgt ervoor dat wij voor jonge dieren op een kleinere

korreldiameter kunnen persen om een gemakkelijk opname van de voeders bij biggen, kalveren en (geiten)lammeren te bevorderen.

De geproduceerde voeders worden opgeslagen in een daarvoor speciaal nieuw gebouwd siloblok met weegbrug. De voeders worden Just In Time voor ABZ Diervoeding opgeslagen in de gereed productsilo's, waardoor bij aankomst van onze bulkauto het verladen direct kan beginnen.

Optimalisatie en transparantie samenstellingen

De biologische voeders worden door onze eigen nutritionisten samengesteld en geoptimaliseerd. Hierbij hebben wij volledige vrijheid. Wanneer u specifieke eisen aan de voeders stelt, of als het standaard assortiment niet in behoefte voorziet, kunnen wij voor u een voersort op maat maken.

Transparantie staat bij ons hoog in het vaandel. Afnemers van ABZ Diervoeding kunnen samen met hun sectorspecialist naar de exacte grondstofsamenstelling en de berekende gehalten aan nutriënten van de geleverde voeders kijken.



Biologische pluimveevoeders

Het assortiment van onze biologische legpluimveevoeders bestaat uit vier lijnen met bijbehorende opfok- en startvoeders. Alle lijnen bestaan uit drie fasen, waarbij het eiwit- en energieniveau gelijk blijft en alleen de calcium/ fosforverhouding verandert door de fasen heen. Hierdoor blijft de schaalwaliteit goed, zonder dat de prestaties van de hennen tekort gedaan wordt. Dit betekent dat de drie fasen ook gelijk blijven in prijs. De lijnen sluiten op zodanige wijze op elkaar aan dat ze ook na elkaar gebruikt kunnen worden. Hierdoor is zeer goed op ei-gewicht te sturen. Net als bij de gangbare voerlijnen werken wij met vRE (verteerbaar ruw eiwit). Dit getal geeft aan hoeveel gram van het RE er werkelijk verteerbaar is voor uw leghennen.



Biologische varkensvoerders

Dynamo voeren is het varkensvoerconcept van ABZ Diervoeding. Dynamo voeren staat voor een uitgebalanceerde nutriëntensamenstelling. De juiste energie- en eiwitvoorziening voor elk type varken en voor elke fase waarin deze zich bevindt. ABZ Diervoeding heeft een ruim assortiment biologische varkensvoerders die bestaat uit verschillende voerlijnen die perfect aansluiten bij de doelstelling van uw onderneming en de behoefte van uw dieren. In de varkenshouderij zijn de dieren gevoelig voor contaminatie van de grondstoffen met mycotoxinen. Door gebruik te maken van geschoonde granen zorgen wij voor veilige voeders, gezonde dieren en een topproductie!



Jannie Bos: "De geschoonde granen geven een stabiele opname en soepele overgang. De korte lijnen bij ABZ werken erg prettig bij aanpassingen van het voer."

Biologische herkauwvoerders

Door een uitgebreid pallet aan hoogwaardige biologische grondstoffen zijn we in staat om elk rantsoen te corrigeren. We produceren biologische voeders voor zowel melkvee, vleesvee, geiten en schapen. Het assortiment is opgebouwd uit verschillende productiebrokken en geconcentreerde brokken voor eiwit of zetmeelcorrectie voor zowel stal- als weiderantsoen. Naast mengvoerders kunnen wij ook losse grondstoffen (eventueel geplet, gemalen of gemengd) leveren om uw basisrantsoen te kunnen corrigeren. Ook mineralen zijn belangrijk voor het goed functioneren van veel lichaamsprocessen, zoals vruchtbaarheid en weerstand. Een optimaal niveau aan mineralen bevindt zich in een smalle bandbreedte. Met diverse mengsels kunnen wij uw rantsoen aanvullen met de juiste gehalten aan mineralen en vitaminen. Dit kan geperst worden in de brok, maar is ook beschikbaar als losse bijvoeding.



Harro Oosting: "De afgelopen koppel heb ik 388 eieren per opgehokte hen geraapt op 82 weken."

Samen sterk/ dat loont

Door bundeling van krachten hebben wij de beschikking over een volwaardige gespecialiseerde biologische voederfabriek waarmee wij onze biologische veehouders optimaal kunnen bedienen. Onze denkwijze over hoe voeders samengesteld en geproduceerd worden, kunnen wij op deze manier ook voor de biologische markt goed en efficiënt realiseren.

Wilt u meer weten, of wilt u een keer een kijkje nemen in Hoogstede? Neem dan contact op met één van onze specialisten. U bent van harte welkom.



Paul Schots: "Biologisch boeren betekent ook dat je wat minder kunt sturen in de kwaliteit van je ruwvoer. Naast een goed advies kan ABZ ons gelukkig ook een ruim assortiment met biologische (kracht) voeders bieden om de af en toemotige kuilen te compenseren."



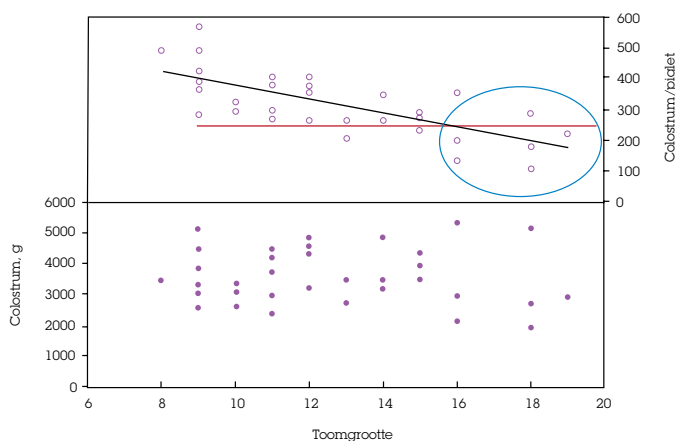
Hoe goed benut u uw opstartkapitaal?!

Gevolgen van de moderne zeug

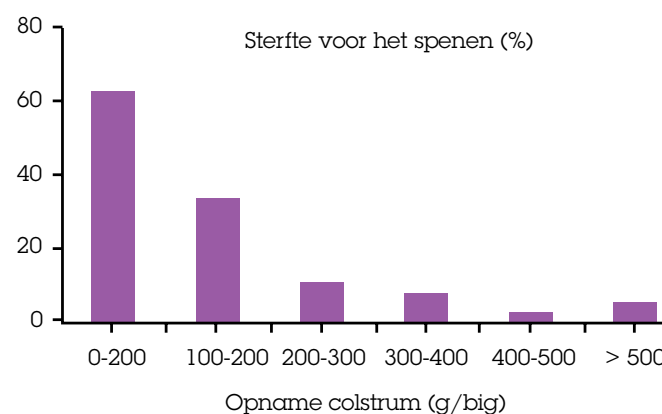
Genetische vooruitgang en de professionalisering van de varkenshouderij heeft geleid tot een sterke stijging van het aantal levend geboren biggen. Echter, de biestproductie, die erg variabel is tussen zeugen, is niet verder toegenomen met de toegenomen toomgroottes. De gemiddelde biestproductie ligt op zo'n 3,5 kg per zeug. Het gevolg is dat de hoeveelheid biest per big achterblijft. Op dit moment haalt 40% van de biggen de optimale hoeveelheid biest van 250 ml in de eerste 24 uur niet (zie grafiek 1).

Biest is van levensbelang

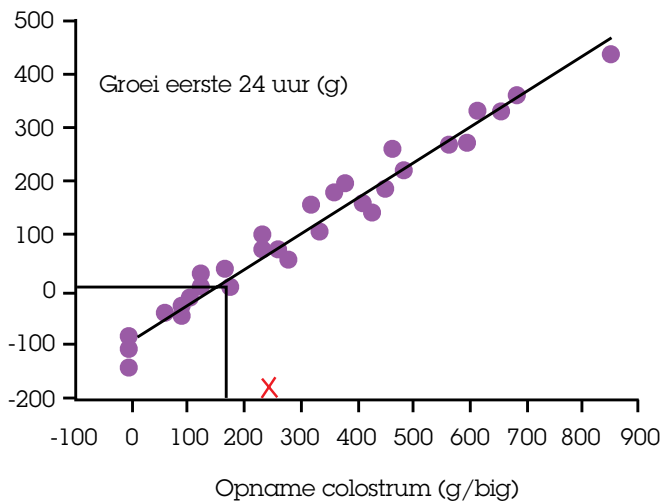
Van nature zijn de energiereserves van een big bij de geboorte erg laag. Biest wordt gebruikt voor het verkrijgen van antistoffen, voor de ontwikkeling van gezonde darmen, maar vooral ook om op temperatuur te blijven. Voldoende biestopname en een warme omgeving vlak na de geboorte zijn voor de biggen dan ook van levensbelang. Hoe hoger de biestopname, hoe lager de sterfte en hoe hoger de groei in de eerste 24 uur (zie grafiek 2a en 2b).



Grafiek 1 Optimale hoeveelheid biest per big van 250 ml (rode lijn). Bij tomen van >15-16 biggen is er te weinig biest per big (Bron: Devillers, 2007)



Grafiek 2a Hoe hoger de biestopname, hoe lager de biggensterfte. (Bron: Devillers 2004)



Grafiek 2b Hoe hoger de biestopname, hoe hoger de groei
(Bron: Devillers, 2004)

Biestproductie: hoe werkt het?

Wat is nu het verschil tussen zeugen met een goede biestproductie en zeugen waarbij de biestproductie achterblijft? Onderzoek laat zien dat er in ieder geval twee belangrijke hormonen betrokken zijn bij dit verschil. Het blijkt dat bij zeugen met een lage biestproductie het drachtigheidshormoon progesteron te langzaam daalt in de laatste dagen voor het werpen. Als gevolg hiervan blijft ook het hormoon prolactine, verantwoordelijk voor de opstart van de melkproductie, achter (zie grafiek 3). Geboorte-inductie met behulp van hormoonpreparaten heeft dan ook een negatieve invloed op de biestproductie. Het gevolg van deze hormonale effecten is dat uierweefsel kan gaan 'lekker', waardoor de productie van biest sterk achterblijft. Tegelijkertijd wordt de productie van lactose (belangrijke factor voor het aansturen van de hoeveelheid melk) verstoord.

SurvivalMix voor stimuleren biestproductie

Ondanks dat de productie van biest een volledig hormonaal aangestuurd proces is, heeft ABZ Diervoeding mogelijkheden

gevonden om de biestproductie te ondersteunen. Jeroen Koks, productmanager varkens bij ABZ Diervoeding: "Wij vinden het van groot belang dat zeugen naar behoefte worden gevoerd, zeker nu de zeugen beveesder worden. Hiervoor hebben we de 'SurvivalMix' ontwikkeld." Met behulp van de juiste grondstoffen kunnen de zeugen flink hard door gevoerd worden, wat gunstig is voor de kwaliteit en kwantiteit van de biest, maar ook voor de mest. Uit tabel 1 blijkt dat een juiste conditie, maar ook een voldoende hoog voerniveau in de week voor het werpen een positief effect hebben op de biestproductie. Deze zeugen verliezen minder conditie tijdens de lactatie.

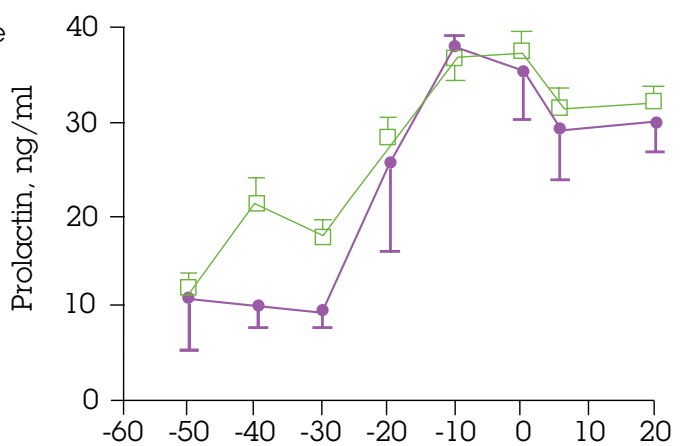
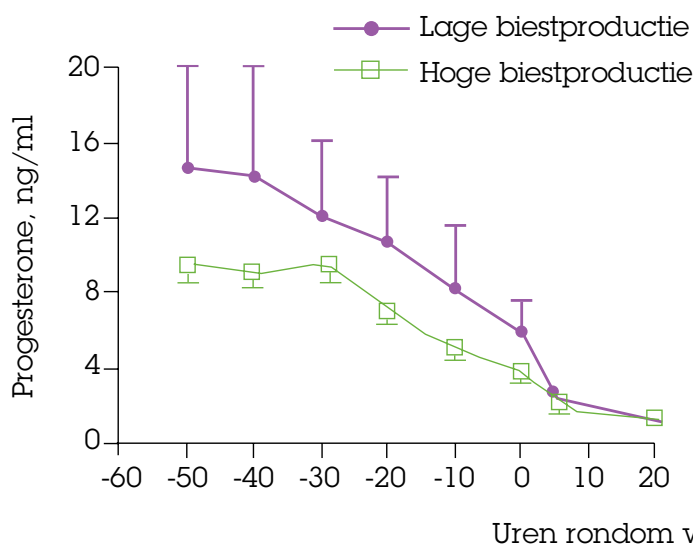
"In de praktijk zien we maar al te vaak dat zeugen aan het einde van de dracht al in een negatieve energiebalans komen. Door het bijvoeren van SurvivalMix kunnen we de biestproductie ondersteunen en vitaliteit van de zeugen en biggen verbeteren, terwijl de uierdruk optimaal blijft."

Tabel 1 Effect van voerniveau en conditie op de biestproductie

	Voerstrategie laatste week voor werpen		Conditie		
	Hoog	Laag	Mager	Gem.	Vet
Hoeveelheid biest (g)	3999	3508	3874	3991	3163
Hoeveelheid biest / kg levend geboren big	239	200	215	245	178

Bron: Decaluwé, 2014

Mieke Peijnenburg, specialist varkenshouderij
06 5725 8573 ■ m.peijnenburg@abzdiervoeding.nl



Grafiek 3 Hormoonspiegels in het bloed van zeugen met een lage en hoge biestproductie (Bron: Foisnet et al., 2010)

Technologie is de toekomst voor ouderdierbedrijven in Nederland volgens Rick van Emous

Altijd al tussen de kippen te vinden

Rick van Emous, wetenschapper bij WLR (Wageningen Livestock Research) heeft zijn hele leven al tussen de kippen gezeten. Hij is opgegroeid in een agrarisch gemengd bedrijf te Putten met koeien, varkens en kippen (moederdieren). Rick is zijn loopbaan begonnen bij Spelderholt. Na een uitstapje bij Cobb als technisch commercieel specialist voor 4 jaar, kwam Rick in 1998 toch weer terug in het onderzoek bij Spelderholt. Vanuit Spelderholt en Lelystad is Rick uiteindelijk neergestreken in Wageningen bij WLR. Rick is dus al meer dan 20 jaar aan het werk in het onderzoek bij WLR en haar voorgangers.

Onderzoek en praktijk

Vanuit de praktijk kwam er een signaal rond 2005 dat de bevruchtingsgraad wel deprimerend laag was, terwijl de vetpercentages van de hennen ook ongekend laag waren. Rick heeft deze twee signalen gekoppeld met het idee dat vet een heel belangrijke invloed heeft op de vruchtbaarheid van hennen en dus ook de bevruchting. Zo heeft hij zich anderhalf jaar lang sterk ingezet om een project hierin te starten om via voeding de vruchtbaarheid en persistentie te beïnvloeden. Rick fungeert als schakel tussen onderzoek en praktijk en bracht dat met dit project duidelijk samen. Uiteindelijk is dit idee zelfs uitgemond in een promotie-onderzoek van ruim 4 jaar.

De sector

Ouderdieren staan aan het begin van de keten van de vleeskuikens. Volgens Rick heeft de ouderdierensector veel invloed op de vleeskuikenindustrie. Maar ook andersom! Vleeskuikens

ontwikkelen door, en deze ontwikkeling vindt dus ook plaats in de ouderdierensector. Rick van Emous komt veel in het buitenland en heeft een duidelijk beeld van wat de verschillen zijn tussen de broedeiproduktie in Nederland en de rest van de wereld. Nederland kent maar weinig integraties, terwijl dat in de rest van de wereld heel gangbaar is.

Het nadeel aan grote integraties kan het gebrek aan betrokkenheid zijn. Je hebt er managers die vaak geen kip of ei zien. Daar waar een familiebedrijf het vak met meer liefde voor de dieren uitoefent. Dat zie je terug in de prestaties. Maar het nadeel van de Nederlandse manier van werken blijft de transparantie: 'blame and claim'. Kuikenkwaliteit kan daardoor onder druk komen te staan. Vaak is nog altijd het hoogste doel op de kwantiteit van de broedeieren gericht en minder op de kwaliteit. Volgens Rick mag in Nederland iets meer het besef komen dat kuikenkwaliteit toch het einddoel is. Op dit moment is de sector zich steeds meer bewust van dit gegeven en zie je allerlei ontwikkelingen om de kwaliteit van het kuiken te verbeteren.

Toekomst topics

Met het oog op onbehandelde dieren is het volgens Rick van uiterst belang om kritisch te kijken naar de haan/hen ratio. Moederdieren hoeven maar één keer in de week succesvol te paren voor bevruchting. Het 'Quality Time systeem' maakt gebruik van de gedachte dat bij het scheiden van de hennen en hanen van een paar uur per dag er veel meer rust in de stal komt, waardoor de gewilligheid voor een succesvolle paring

toeneemt. Ook een verlaging van het hanenpercentage kan veel betekenen voor de rust in de stal, minder concurrentie en minder uitval van hanen.

Een ander topic voor de toekomst zal ook zeker de voerregulatie zijn. Bijvoorbeeld het bijvoeren van luzerne zou hierbij positief kunnen werken voor het dierwelzijn!

Ook bevedering zal in de toekomst een belangrijk topic blijven. Rick adviseert pluimveehouders die zoeken naar een verbetering in het verenpakket, om de focus te leggen op het jonge dier. Daar kunt u het verschil maken, zeker wanneer items zoals bezetting op de voerbak al is aangepakt. Rick geeft aan dat de nog te ruïen pennen niet meer een indicatie zijn voor het eerste ei. Het verenpakket is dus nog niet af wanneer de eerste eieren komen. Dit geeft een extra druk op de bevedering. Een goede start is enorm van belang!

“We hebben een export van broedeieren van 55%, dat is gigantisch! Nederland levert topkwaliteit broedeieren.”

In de sector wordt er soms gesproken over een zwaar krimpende markt, aantallen dieren die uit Nederland zullen vertrekken en er in het buitenland bij komen. Maar Rick is optimistisch. ‘We hebben een export van broedeieren van 55%, dat is gigantisch! Nederland levert top kwaliteit broedeieren.’ aldus Rick van Emous. De aantallen dieren zullen zeker niet afnemen in Nederland. Wellicht wel in aantallen bedrijven, maar de bedrijven die blijven, zullen groter worden met meerdere locaties.

Rick kaart ook mogelijke gevaren voor de sector aan in de toekomst. Zoals de veranderende milieuwetgeving vindt hij zorgelijk. Er moet natuurlijk iets gebeuren, maar de snelheid waarmee nieuwe regels worden ingevoerd is niet goed.

De pluimveehouders moeten de kans hebben om geleidelijk zaken aan te pakken om toekomstbestendig te blijven. Maar volgens Rick is het ook heel belangrijk dat we als sector niet de ogen sluiten voor de welzijnsdiscussie, dat moeten we echt voor zijn.



De meeste innovaties voor de vermeerderingssector in de toekomst liggen volgens Rick bij PLF, Precision Livestock Farming. Automatisch data verzamelen over gedragingen en metingen en daarop sturen. U kunt het zien als een ‘early warning’ systeem met sensoren die van alles meten zoals geur, licht, geluid, bewegingen, verplaatsingen van de dieren, etc. Bij een afwijkend patroon zal het systeem niet alleen een waarschuwing geven, maar ook met suggesties komen wat de oorzaak van het afwijkende patroon kan zijn. Zo kunt u ervoor zorgen dat een groot probleem zo snel mogelijk wordt aangepakt om erger te voorkomen. PLF maakt grote stappen vooruit en kan in de moederdieren sector van grote betekenis worden. In de toekomst zal deze techniek zeker één van de belangrijkste factoren zijn voor een succesvolle moederdierensector.

Emily Frehen, nutritionist
040 238 0777 ■ e.frehen@abzdiervoeding.nl





Onbehandelde hennen houden; een leerproces!

De afgelopen jaren zijn een flink aantal koppels onbehandelde hennen afgerond bij ABZ Diervoeding. We kunnen inmiddels zeggen dat het overgrote deel van deze koppels naar behoren verlopen is, maar dat er ook een hoop te leren viel (en valt).

We zijn nu op het punt dat bijna alle hennen onbehandeld zijn en steeds meer kennis aanwezig is om deze koppels tot een goed eind te brengen. Sleutelwoord hierbij is om alles zo stabiel en geleidelijk mogelijk te laten verlopen en zoveel mogelijk stress te voorkomen. Hieronder een aantal belangrijke aandachtspunten voor het houden van leghennen met intacte snavels.

Startperiode

De opstartperiode is een belangrijk moment voor de jonge hennen. Hier wordt de basis gelegd voor het probleemloos halen van de eindstreep. De omstandigheden in de opfok moeten zo goed mogelijk afgestemd worden op de legstal. Zo is het belangrijk dat de lichtintensiteit (lux) in de legstal aansluit op de lichtintensiteit uit de opfok. Van groot belang is ook dat de jonge hennen het water goed op kunnen nemen. We zien namelijk in de praktijk dat jonge hennen soms grote moeite hebben met een nippeltype wat ze niet gewend zijn. Enkele plekken in de stal / compartimenten creëren met open water (lekschaaltjes of kuikencupjes) kunnen dan uitkomst bieden.

“Optimale darmgezondheid en stalklimaat zijn in de start van het grootste belang”

Daarnaast is het nog belangrijker geworden om het stressniveau bij startende dieren zo laag mogelijk te houden, omdat het minste of geringste al kan leiden tot beschadiging van het verenpak door pikkerij. Optimale darmgezondheid en stalklimaat zijn daarvoor in de start van het grootste belang.

Voerstructuur

Onbehandelde hennen blijken in de praktijk makkelijker in staat te zijn om selectief te eten. Daardoor is het van belang dat het voer zo homogeen mogelijk is op gebied van deeltjesgrootte. Uit proeven bij De Schothorst en inmiddels ook uit de praktijk blijkt dat onbehandelde koppels beter presteren op een wat fijnere voerstructuur. Het voer moet daarbij wel “scherp” genoeg blijven om de spiermaag te blijven prikkelen. ABZ Diervoeding steekt daarom in op het beste van deze twee aandachtspunten door het gebruik van hoogwaardig enkelvoudig gewalste grondstoffen. Dit geeft én een homogene structuur om selectief eten te minimaliseren, én voldoende delen welke net grof genoeg zijn voor een optimale spiermaagwerking en darmgezondheid.

Darmgezondheid

Net als in de startperiode is het ook in het verdere verloop van de koppel van het grootste belang om stress te voorkomen. Dit kan alleen als je ervoor zorgt dat de vertering goed blijft en de nutriëntenbehoefte ruim voldoende gedekt blijft. Voor een goede darmgezondheid bent u dus niet alleen klaar met het aanbieden van een goede structuur. Wát u de kip aanbiedt qua nutriënten, is zeker zo belangrijk. Daarom worden alle legmeel samenstellingen bij ABZ Diervoeding geoptimaliseerd op basis van VRE (verteerbaar ruw eiwit) en ORE (onverteerbaar ruw eiwit). Door de juiste grondstofkeuze en samenstelling kan het VRE verhoogd worden en het ORE gedrukt worden. Daarnaast houden we de samenstellingen zo stabiel en constant mogelijk. Elke verandering in grondstoffsamenstelling van het voer kan een prikkel geven tot ongewenst gedrag bij hennen. Voor het op een juiste manier voeren van een koppel onbehandelde hennen is het belangrijk om vooraf goed de productiedoelen vast te stellen. Als een hoog ei-gewicht niet wenselijk is, moet hier van begin af aan op gestuurd worden. Als er gedurende de productieperiode (te) hard ingegrepen moet worden om ei-gewichten te drukken, dan kan dat de hennen uit balans brengen met pikkerij als gevolg.

Lichtmanagement

Verlichting blijkt één van de belangrijkste stuurmiddelen om uitval door pikkerij te voorkomen. De beste resultaten in de praktijk worden gehaald door met name in de middag de verlichting in de stal zo rustig mogelijk te maken en plekken te creëren waar hennen rustig kunnen zitten zonder belaagd te worden. Dit kan gerealiseerd worden door verlichting onder (en soms ook in) het systeem in de middag uit te schakelen of terug te dimmen. Daarvoor moet dan wel de mogelijkheid zijn of gemaakt worden in de aansturing van de verlichting. Goed lichtmanagement kan ook helpen om uitval in koppels met tenenpikkerij te verlagen.

Afleidingsmateriaal

In de stallen wordt aan de hennen ook veel afleidingsmateriaal verstrekt. De pikstenen en/of gasbeton blokken zijn de meest voorkomende en zorgen er met name voor om het scherpe puntje van de snavel botter te krijgen. Ook worden er baaltjes luzerne of (strak geperst) stro in de stallen geplaatst. Deze baaltjes mogen in een net hangen, maximaal vijftien centimeter boven de vloer oppervlakte. Ook bliken rode (piksteen) bakken of jerrycans goed afleidingsmateriaal te zijn. De hennen zijn gefocust op de rode kleur en



Conclusie

Om onbehandelde leghennen te houden moet alles kloppen van opfok, voer en water tot licht en management om het stressniveau bij de koppel zo laag mogelijk te houden. Wij als pluimveespecialisten van ABZ Diervoeding staan u hierbij graag terzijde met adviezen op maat voor uw bedrijf!

Evert Bos, productmanager legpluimvee
06 2125 8718 ■ e.bos@abzdiervoeding.nl



RMV in Hardenberg en Gorinchem geslaagd



ABZ Diervoeding kijkt met een goed gevoel terug op de drukbezochte Rundvee & Mechanisatie Vakdagen 2018 in Hardenberg en Gorinchem. Onze noviteiten waren dit jaar het VE-stimulansmeel, Palatinose en Juniorbrok LactoTaste. Hier hebben we veel enthousiaste reacties op ontvangen en voor ons was het een geslaagde beurs!

In onze goed gevulde stands maakten de bezoekers kennis met onze noviteiten en was er 'Grondstof tot nadenken'. De bezoekers lieten zich graag bijpraten welke bedrijfsspecifieke moge-

lijkheden er zijn om de melkgehalten te verhogen en hoe VLOG is toe te passen in het eigen rantsoen. De prijsvraag van dit jaar sloot aan bij dit onderwerp: Hoeveel melkeiwit haalt u uit uw verse koeien? Uit de vele ingezonden antwoorden, hebben we twee winnaars getrokken! Maatschap De Groot-Krikke uit Vrouwenparochie en de heer Schoenmakers uit Udenhout.

Wij feliciteren hun van harte en wensen ze veel plezier met hun nieuwe iPhone 7. Tevens bedanken wij alle bezoekers voor hun komst en hopen wij u volgend jaar weer te mogen ontmoeten!



Boeren is topsport

Met het thema 'Boeren is topsport' heeft ABZ Diervoeding een jongerenbijeenkomst georganiseerd op woensdag 21 november jl. op de KNVB Campus in Zeist. Deze bijeenkomst is bedoeld voor agrarische jongeren/ondernemers in de leeftijd van 15 tot 35 jaar.

De KNVB Campus in Zeist is gekozen als middelpunt van het Nederlandse voetbal. Hier wordt jong talent opgeleid om ooit te schitteren in de nationale selecties, en in de toekomst zelfs voor Oranje uit te komen. De locatie biedt hierdoor mogelijkheden om kennis en inspiratie op te doen in een topsport omgeving en ligt ook centraal in het land.

De 130 jongeren werden op het Oranjeplein verwelkomd door Marcel Roordink, algemeen directeur van ABZ Diervoeding. Vervolgens werden alle deelnemers gesplitst in groepen en werden een viertal activiteiten gevolgd.

Uitleg foodconcept KNVB

Voeding voor topsporters is één van de peilers van de KNVB. Dit is de parallel met ABZ Diervoeding. Ook wij zijn iedere dag bezig met voeding voor 'topsporters'. Tijdens deze presentatie is het belang van goede voeding uitgelegd, om zo maximale resultaten te behalen op het veld. Hierin konden de jongeren makkelijk de link maken naar hun eigen bedrijf waarin voeding ook een grote rol speelt om maximale resultaten te behalen in de stal.

Rondleiding op de KNVB Campus

De rondleiding over de KNVB Campus gaf met behulp van een tablet een inzicht in de verschillende onderdelen op het terrein. Het spelershotel, verschillende trainingsvelden en het voetbal medisch centrum konden bezocht worden. Ook de nieuw ingevoerde Video Assistent Referee (VAR) werd hier uitgelegd.

KNVB Fun Clinic

Sport is ook een actueel thema binnen ABZ Diervoeding. Binnen het thema groeien met de ABZ formule is fitheid een aansprekend thema. Sport kan hieraan bijdragen. Van daaruit is gekozen om ook een activiteit te doen op het veld. Eerst konden punten worden verzameld door op het gatendoek te schieten. Vervolgens werd een dribbel oefening uitgevoerd en tot slot een oefenpartij van zeven tegen zeven.

KNVB Clinic coachingskills

De laatste activiteit was de coach clinic. De deelnemers moesten zichzelf een positie geven op het veld waaraan bepaalde eigenschappen hingen. Opvallend was dat veel van de jongeren zichzelf de positie nummer 8 gaven. Deze box-to-box positie had als eigenschappen: overal aanwezig, hardwerkend, diep-

gang, allround. Ook in de nummer 4 konden veel jonge ondernemers zichzelf herkennen. Deze positie als voorstopper had als eigenschappen: denkt in oplossingen, de koele kikker. Nadat iedereen zichzelf een positie had gegeven werden de coaching skills getest en getraind door elkaar geblinddoekt een parcours te laten lopen.

POSITIE RANKING

1. Doelman	7x
2. Rechtsback	10x
3. Laatste man	16x
4. Voorstopper	26x
5. Linksback	4x
6. Verdedigende middenvelder	8x
7. Rechtsbuiten	14x
8. Box to Box	29x
9. Spits	15x
10. Aanvallende middenvelder	10x
11. Links buiten	12x



Presentaties

Na deze activiteiten nam Andre Arfman, voorzitter van de NAJK de jonge groep mee in zijn presentatie over 'Waar liggen de kansen voor jonge boeren?'. Hierna sprak Bas Nijhuis, UEFA scheidsrechter en ondernemer over het onderwerp: "Ondernemen is topsport." Op een ludieke en humoristische wijze nam hij de jongeren mee in wat er zoal allemaal komt kijken in zijn werk als scheidsrechter en ondernemer. Vertrouwen, passie en plezier zijn in zijn team sleutelwoorden tot succes. Dit sluit naadloos aan bij het gedachtegoed van ABZ Diervoeding.

"De derde helft"

Tot slot hebben we de dag gezellig afgesloten met een buffet en een drankje op het Oranjeplein.

Wij kijken terug op een zeer geslaagde dag en bedanken een ieder voor zijn of haar komst!



Kerstpuzzel 2018

In elk woord zitten minstens twee letters die maar op één manier weg te strepen zijn. Wanneer u alle woorden hebt weggestreept, blijven er nog een paar letters over. Deze vormen, van links naar rechts gelezen, de oplossing.

Stuur deze oplossing vóór 11 januari naar:

ABZ Diervoeding

T.a.v. Jolande Baselmans
 Postbus 5, 3860 AA Nijkerk,
 faxnummer: 040 238 07 80 of
 e-mailadres: pr-communicatie@abzdiervoeding.nl
 (o.v.v. naam, adres en woonplaats)
 en maak kans op een leuke prijs.

Z	D	U	O	K	R	E	T	A	W	A	N	T	E	N	S	O	
R	G	G	W	V	O	G	N	I	L	E	D	N	A	W	N	T	
W	R	N	L	I	K	O	N	R	N	W	E	S	L	E	E	R	
T	I	E	I	L	N	T	S	E	V	D	T	U	Z	E	E	O	
E	E	N	A	L	E	T	O	R	N	S	W	E	O	K	U	P	
R	P	A	T	R	E	H	E	A	U	I	I	O	I	K	W	S	
P	J	A	J	E	C	D	H	R	N	R	N	L	L	T	E	R	
S	W	A	A	S	R	R	N	T	V	I	T	A	M	I	N	E	
T	S	I	D	L	E	B	E	A	R	E	E	S	T	E	L	T	
A	H	N	N	T	S	R	L	I	J	W	F	R	U	S	T	E	N
A	A	A	N	T	B	G	P	O	A	R	T	M	S	I	H	I	
H	N	I	A	L	E	D	R	S	E	U	E	U	A	L	C	W	
C	W	I	U	R	T	R	T	O	S	I	N	T	U	A	A	A	
S	N	E	R	T	D	O	J	I	J	E	T	E	S	N	T	K	R
I	S	E	N	E	R	G	I	E	N	N	N	R	A	I	D	M	
E	W	I	N	M	T	S	I	J	R	U	U	T	A	N	V	W	T
N	O	Z	R	E	T	N	I	W	S	K	I	E	N	E	R	E	

Veel
puzzelplezier
en succes!



Zoekwoorden:

- | | | | | | |
|--------------|-----------|-------------|------------|---------------|-----------------|
| Energie | Kil | Sauna | Storm | Warmte | Wintertenen |
| Fruit | Kilte | Schaatspret | Trui | Waterkoud | Wintervermaak |
| Griep | Kou | Sjaal | Vest | Winterbloeiër | Winterwandeling |
| Groente | Muts | Skiën | Vitaliteit | Winterblues | Winterzon |
| Haard | Natuurijs | Slaap | Vitamine | Winterhanden | Wol |
| Handschoenen | Rijp | Slee | Vriezen | Winterjas | |
| IJs | Rust | Sneeuwen | Wandeling | Winterjeuk | |
| Kachel | Rusten | Snert | Wanten | Wintersport | |

Tijdig bestellen voor de feestdagen

Zoals gebruikelijk willen wij u wijzen op de drukte rondom de feestdagen. Door een ieders medewerking lukt het elk jaar weer om in de beperkte tijd tussen de feestdagen alle voeders te produceren en weg te brengen. Vanaf deze plek willen wij u alvast bedanken voor uw medewerking.

Even voorstellen

Jelle Minne van der Hoek is 15 september jl. begonnen als specialist rundveehouderij. Jelle Minne is 33 jaar en woont in Hommerts en heeft samen met zijn ouders en broer een melkveebedrijf met 220 melkkoeien. Hij is 10 jaar werkzaam geweest bij een collega voerfabriek en zal nu zijn ervaring en kennis inzetten om rundveehouders in Noord-Nederland voor ABZ Diervoeding te adviseren.

Wij wensen Jelle Minne veel succes in zijn nieuwe job!



Jelle Minne

Specialist rundveehouderij

Agenda

- Bio-beurs (23 + 24 januari 2019)
- Ledenbijeenkomst regio Oost (11 maart 2019)
- Ledenbijeenkomst regio Zuid (12 maart 2019)
- Ledenbijeenkomst regio Noord en Midden (14 maart 2019)
- Dutch Poultry Expo (19 + 20 maart 2019)
- Dutch Pork Expo (16 + 17 april 2019)

Voor meer info zie onze website.

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll, pr-communicatie@abzdiervoeding.nl. De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in februari 2019.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk
033 422 1510
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Eindhoven
040 238 0777
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Stroobos
051 235 1281
bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundveehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager)
regio Midden, Oost en Zuid
06 2126 6227
r.ee@abzdiervoeding.nl

Frank Pol (Verkoopmanager)
regio Noord
06 8233 0681
f.pol@abzdiervoeding.nl

Geiten- en schapehouderij

Erik Koldenhof (Specialist)
06 5235 8459
e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Hans Gerrits (Verkoopmanager)
06 5154 1814
h.gerrits@abzdiervoeding.nl

Legpluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager)
06 5262 2335
j.doornhof@abzdiervoeding.nl

Vleespluimveehouderij

Cor van Dijk (Commercieel directeur)
06 2126 6226
c.dijk@abzdiervoeding.nl

Hans Wagenaars (Key accountmanager)
06 5314 5770
h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen

Gijsbert Willigenburg (in- en verkoop)
033 422 1512
grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding

Groei met de ABZ formule



dichtbij
dier



dichtbij
boer met
het juiste
voer



voor
het beste
resultaat

ABZ / dat loont

Volg ons op Social media:

